

МЕМОРАНДУМ

ЗАКРІПИВ СПІВПРАЦЮ НАУКОВЦІВ І УПРАВЛІНЦІВ

Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України, який багато років плідно й активно розробляє ідеї та ініціативи, спрямовані на подальший розвиток нового для економіки напрямку, розглядається в Україні й світі як один із пріоритетних стратегічних центрів розвитку біоенергетичної галузі. Цінує співпрацю з Інститутом і поважна урядова структура — Держенергоефективності України, яка неодноразово долучалася до різних науково-практичних заходів, що проводилися його вченими. Відповідальні працівники Агентства на чолі з Юрієм Шафаренком, заступником Голови Держенергоефективності, брали участь і в робочій нараді з питань технології вирощування різних сортів біоенергетичних культур для виробництва біопалива, яка відбулася 30 березня 2021 р. на дослідному полігоні ІБКіЦБ.

Під час наради відзначалося: в 2020 р. Україна спожила 28,2 млрд. м³ газу. Близько 40% від цієї кількості було імпортовано. Всього за «чужі» нафтопродукти, природний газ та вугілля витрачено 7,5 млрд. доларів. Ці кошти, за переконанням її учасників, могли б залишитися в економіці країни, якби ми використовували весь потенціал місцевих джерел енергії. «Лише завдяки біоенергетиці можна замінити в еквіваленті 37 млрд. м³ газу у рік. Половини цього потенціалу достатньо, щоб відмовитися від імпорту блакитного палива, який у 2020 р. склав 15,9 млрд. м³», — підкреслив Юрій Шафаренко (Режим доступу: <https://saee.gov.ua/uk/news/3774>).

Навіть високопосадовець і переконливі аргументи на підтвердження своїх слів. «В Україні налічується близько 4 млн. га малопродуктивних та деградованих земель, які вважаються непридатними для сільськогосподарських культур і часто залишаються незадіяними, хоча, за визнанням експертів, такі землі можна успішно використовувати саме для вирощування енергетичних культур, що дозволить одночасно вирішувати ряд глобальних проблем: отримувати прибуток з деградованих земель та поступово відновлювати їх родючість без додаткових витрат бюджету; замінювати імпортний газ місцевими видами палива та сприяти декарбонізації процесу

виробництва теплової енергії; створювати нові робочі місця й збільшувати надходження до бюджетів всіх рівнів. Тобто, питання використання енергорослин як джерела біомаси — актуальне як ніколи. Між тим, станом на 2019 рік плантації енергетичних рослин складала лише 6400 га.

Щоб покращити умови роботи в цій сфері й активізувати розвиток ВДЕ, Держенергоефективності спільно з Міненерго розробили концепцію нової державної програми з енергоефективності на 2022–2026 роки, в рамках якої планується надавати компенсації за кредитами на закладання плантацій енергорослин, а також розробити відповідні законопроекти для покращення умов вирощування енергорослин, зокрема збільшення строку оренди земельних ділянок та зменшення розміру орендної плати, використання малородючої землі для енергетичних потреб, заміщення імпорту газу, скорочення викидів парникових газів, покращенню економічного становища регіонів тощо.

Ще один потенційно важливий інструмент підтримки нової сфери — багаторічне напрацювання вчених ІБКіЦБ НААН України, які нагромадили чималі досвід щодо вирощування сільськогосподарських культур в енергетичних цілях та розвитку біоіндустрії в цілому, тиражування якого може суттєво прискорити розвиток біоенергетики. За словами Михайла Гументика, завідувача відділом ІБКіЦБ-директора ГО НТЦ «Біоенергія», тут і нині наразі триває робота над 30-ма дослідними ділянками для вирощування найбільш продуктивних сортів біоенергетичних культур.

Зважаючи на ці й інші факти, Держенергоефективності та ІБКіЦБ НААН України домовилися налагодити постійну й тісну співпрацю для активізації функціонування цієї сфери. В процесі спілкування народилася й спільна ініціатива: об'єднати зусилля управлінців та науковців провідної наукової установи країни, щоб створити більш сприятливі умови для прискореного розвитку сільськогосподарської біоенергетики.

У квітні прагнення сторін разом працювати над завданнями, що допоможуть зняти деякі бар'єри щодо розвитку галузі, сторони офіційно за-

кріпили в спеціальному документі — Меморандумі про співробітництво. В рамках Меморандуму, який підписали в.о. Голови Держенергоефективності Костянтин Гура й директор Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України д-р с.-г. наук, професор, академік НААН України Микола Роїк, сторони домовилися тісно співпрацювати та ефективно використовувати науково-технічний потенціал Інституту, щоб сприяти активному розвитку біоенергетики України.

«Для нас важливо об'єднати зусилля з Інститутом біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України. Адже маємо спільний вектор руху — розвиток біоенергетики... Необхідно активізувати сферу вирощування енергорослин і таким чином не лише сприяти заміщенню газу, а й дати змогу громадам отримувати прибуток із малопродуктивних земель і відновлювати їхню родючість», — наголосив К. Гура під час цієї події.

В рамках Меморандуму сторони вже визначили низку спільних ініціатив та ключових питань співпраці, які намічено реалізувати найближчим часом для подальшого розвитку сфери вирощування енергетичних рослин і поширення кращих практик використання біомаси. Особливу увагу сторони планують приділити вирощуванню біоенергетичних рослин на малопродуктивних землях як ресурсу для заміщення газу, залученню інвестицій у проекти вирощування енергетичних культур, нарощуванню й об'єднанню зусиль, спрямованих на ефективне співробітництво й розвиток біоенергетики за кращими світовими практиками.

В свою чергу, заступник директора Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України Віктор Сінченко представив присутнім напрямки роботи Інституту та запевнив у готовності ділитися досвідом щодо особливостей вирощування біоенергетичних рослин.

Сторони домовились про співпрацю на основі принципів зацікавленості та партнерства, які сприятимуть забезпеченню підвищення енергоефективності та розвитку відновлюваної енергетики України.

*Оглядач журналу
«Біоенергетика/Bioenergy».*